

סיכום פרשת השבוע תשפ"ג – 'אמור'

י' אייר – יום פטירת הקומרנא הקדוש¹

הקומרנא הקדוש

רבנו יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספריין, הקומרנא הקדוש, האדמו"ר השני בחסידות קומרנא; אביו, ר' אלכסנדר סנדר אייכנשטיין, רב בזידיטשוב ובקומרנו, הוא האדמו"ר הראשון; אחריהם באו אדמו"רים רבים נוספים.

הקומרנא הק', שנולד בכ"ה שבט בשנת התקס"ו (1806), חי 68 שנים ונפטר בי' אייר תרל"ד (1874); בגיל 12 התייתם מאביו ומאז גדל אצל דודו, רבי צבי הירש מזידיטשוב.

לאחר חתונתו עבר לגור בעיירה פינצ'וב שם כיהן חמיו, רבי אברהם מרדכי, כרב. מאוחר יותר עבר לגור בעירו של אביו, קומרנו, שבה חי עד סוף ימיו.

את תורתו קיבל גם מרבי אברהם יהושע השיל מאפטא ומדודו, אחי אביו, רבי צבי הירש מזידיטשוב. למד גם אצל רבי נפתלי צבי מרופשיץ, רבי משה צבי מסאווראן ורבי אשר ישעיה רובין מרופשיץ.

התפרסם כבעל מופתים וקהל חסידיו היה רב. רבי יצחק אייזיק נחשב לאדמו"ר המרכזי בתולדות חסידות קומרנא. את מקומו מילא בנו רבי אליעזר צבי.

ספג את האורות האדירים שלו מהאר"י הק' ומהבעש"ט הק', שנפטר 46 שנים לפני הולדתו של הקומרנא הק'. בקריאת ספרי הקומרנא מתקבלת התחושה כאילו חי באותו הדור עם הבעש"ט הק', וקיבל את התורות ישירות ממנו.

ספרי הקומרנא הק':

היכל הברכה – פירוש על חמישה חומשי תורה, בדגש על פירוש המסורה.

אוצר החיים – פירוש לתרי"ג מצוות על דרך הפרד"ם (בתוך חומש היכל הברכה); החיבור המופלא (קשה להבין איך בן אנוש הגיע לזה) של 620 (כת"ר) אותיות עשרת הדיברות לתרי"ג מצוות דאוריתא ושבע מצוות דרבנן.

כתם אופיר – פירוש מופלא על מגילת אסתר (בחומש היכל הברכה לשמות)

זוהר חי – פירוש על ספר זוהר על פי קבלת האר"י והבעש"ט

נתיב מצוותיך – הקדמה לספר אוצר החיים

¹ וכן יום פטירת ר' יוסף תאומים, ה'פרי מגדים', שאף הוא התגורר בקומרנו, ושם נישא; נולד בהתפ"ז-1727, ונפטר בי' אייר התקנ"ב-1792.

נוצר חסד – פירוש למסכת אבות.

אדם ישר – תפילות להינצל ממגפה

דרך אמונה – "דברים הנצרכים לתורה ולעבודה" (בחומש היכל הברכה סוף פרשת בראשית)

כתב גם ספרים בתורת הנגלה והחלכה:

עצי עדן, מעשה ארג ופני זקן – פירוש על המשנה

עשירית האיפה – פירוש לתורת כהנים

פני זקן – פירוש לתלמוד הירושלמי, מסכת שקלים.

נדבת פי – פירוש למסכת קינים והערות לספריו 'פני זקן' על שקלים ול'עשירית האיפה' על הספרא

שלחן הטחור – על סדר ההלכות שבשולחן ערוך אורח חיים, ובו פסקי הלכה מפתיעים.

בנוסף, קיים ספר עלום – **מגילת פתרים** – ספר שעד אמצע המאה ה-20 היה סודי ועבר בכתבי יד רק למעטים מחסידי קומרנא; בספר שני חלקים: "**ספר החזיונות**" – כעין יומן של האדמו"ר ובו חזיונות, חלומות וסיפורים מתוארכים. הוא גם מדבר בו רבות על שורשי נשמות (בעיקר שלו ושל הסובבים אותו). החלק השני נקרא "**מעשה השם**" סיפורים על הבעש"ט שאת רובם שמע מפי חותנו, רבי אברהם מרדכי מפינטשוב.

ההצלבות שעושה הקומרנא הק' בתורה משאירות אותנו המומים. עומק מיני עומק, כאשר התורה כולה פרושה בפניו.

"קום התהלך בארץ"²

נביא מתוך דברים שכתב הקומרנא הקדוש על עצמו (מתוך ההקדמה ל'נוצר חסד', פירושו לפרקי אבות)

" אמר המר השפל והנבזה עפר ואפר שתחת כפות רגלי הצדיקים; ראה ראיתי את עניי עמי הם רמ"ה אבריי ושם"ה גירי אשר הם עדיין במצרים תחת יד פרעה"

מתחיל הקומרנא הק' ומלמד אותנו, מתוך לימוד חייו, כי כל מציאותו של האדם בעולם הזה, היא "תחת יד פרעה".

² "קום התהלך בארץ לארפה ולרחבה פי לה אֶתְנָה" (בראשית יג, יז)

לא משנה מה אתה חושב, גם אם נדמה לך שלא. ברגע אחד קטן, כשהקב"ה קצת 'זויז' לך את הגבינה, ישנה את השגרה שלך, מיד תגיע להתפעלות. התנודה הרגשית. חוסר השקט. הפחד. כשהקב"ה רוצה להראות לך מה אתה באמת שווה, הוא קצת מזויז אותך מהמקום השגרתי והמוכר לך, ומיד אתה מבין, שאתה עדיין נמצא במצרים.

למה זה כך? למה צריך להיות 'תחת יד מצרים'. מה העניין פה?

יהודי מרגיש שכל שהוא רוצה זה להיות מחובר לקב"ה, אז למה הוא חוטף כל הזמן?
כי זה מה שאנחנו אמורים להרגיש – **אבודים במצרים**. להרגיש שפרעה מצליח במלאכה שלו. לחטוף את סטירות הלחי, הצעקות, הביזיון, הפחד והחרדה ממה שיקרה. להרגיש לבד. לא מבין ולא מובן. להרגיש שיורים עליך מתוך הנגמ"ש, ושאינ לך שום פתרונות. זה פשוט לא עובד.

ואז מה? מה התכלית?

'מר ונבזה, עפר ואפר, תחת יד פרעה'.

אלו לא דימויים. הקב"ה יביא אותך בחיים להרגיש את זה ממש.

ולמה?

כדי שתקלומ מה העניין פה.

ואומר הקומרנא הק' –

"ולקחתי עצה לנפשי בלימוד תורה לשמה, לחשיג במושכלות באהבה ביראה ובהדרגה"

אתה צריך להבין שאתה – **"סלם מַצֵּב אֶרֶצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה"** (בראשית כה, יב).

כשאתה ב'דאון' שלך, בקטנות המוחין, בירידה, במקום הנמוך – יש לך בחירה, לרחם על עצמך וללכת לאיבוד (חטאים, תאוות, עוונות, דכאוניות, מרות שחורות) או להגיע משם לשמיים – כתר מלכות. חיבור הכי נמוך לחכי גבוה. תכלית עולם התיקון.

וזה שם המשחק. זו הבחירה.

"ובזה גמירתי בליבי לידע תרי"ג מצוות בפרדס – בפשט, רמז, דרוש וסוד כי זה הכל האדם; ולזכות בהם עם ישראל הקדוש (ספר אוצר החיים) בדברים מתוקים מדבש ונופת צופים. בדברים לא שמעתן און; ולא שִׁזְפַּתּוּ עֵין אִיָּה (איוב, כה, ז) בסודות נפלאים ע"פ מרן האר"י והקדמות אלוקי הבעש"ט הקדוש זי"ע; והשגתי זה ע"י יסורים מרים.

מתוך הקדמה לספר אוצר החיים:

“אחיי אהובי עליון אדבר התנצלות העני הזה .. אלף פעם מיתה טעמתי בעוה”ז וצרות רבות ועניות ודחקות ודלות וביזיונות רבות וטלטול וצער וגלות עד שנעשיתי כעפר ממוש לדוש”

הקומרנא הק', מספר לנו שהוא עבר את הכל. את כל הדברים הקשים שאפשר לעבור בעוה”ז.

“עד שנפתחו לי מן השמיים השגה עצומה ביחודים הקדושים וברזי התורה לבאר רזי התורה ומצותיה, על דרך אמת פוד השם ליראיו ובריתו לחודיעם”

הקומרנא הק' אומר שעבר יסורים עד שהגיע לנקודה שנקראת “השגה עצומה”.

מה זו הנקודה הזו שנקראת “השגה עצומה”?

ההשגה העצומה היא – ‘כאן נמצא ה' יתברך'. לא משנה מה, הוא כאן. תמיד.

כדי להגיע להשגה העצומה הזאת, לא צריך לבנות תרשימי זרימה, אלא מודעות.

מודעות שכאן ה' יתברך נמצא.

נכון. אתה לא רואה אותו. מה שאתה רואה אלו סטירות לחי. אבל זה לא משנה. אם הגעת להשגה שהוא כאן תמיד, שיותי ה' לנגדי תמיד, אז הוא כאן, גם בתוך המהומה הכי גדולה. ומכאן צריך לקלוט, שאם הוא כאן... אז זה בעצם סולם. סולם שאני צריך לעלות עליו, בלי פחד, למרות הפחד, בדיעה, שראשו מגיע השמימה.

איך אעלה בסולם?

זו לא השאלה.

השאלה היא לא איך, אלא מה? מה האמת? מה המציאות? מה מהות האדם? (מ”ה= אדם=45)

אם השגת השגה עצומה, שהמציאות היא תמיד מציאות ה', למעלה ולמטה, הכל אחד. אם השגת שה' כאן תמיד. השגת את ה”מה”. את מהות האדם.

היאוש של האדם זה תמיד מה’איך’. זה האויב. תפסיק לשאול ‘איך?’ ורק תהיה במודעות שזה כך. מה יקרה? איש אינו יודע, אבל “חִפְּלָא מִיְהוָה דְּבָר” (בראשית יח, יד).

אדם שאחוז בהשגה עצומה זו, יזכה לכך שהעולם לא יעשה עליו רושם. וזו המשמעות של לתת ‘גמ’ לעולם. שהעולם לא יפעיל אותך. כמובן שאין המשמעות, להפסיק ולפעול בדרך הארץ, שהרי אתה סולם מוצב ארצה, ולכן אתה צריך להמשיך להשתדל בארציות, וה' הבטיח כי אם תקום ותתהלך בארץ, לארכה ולרוחבה – “לֵךְ אֶתְנַנֶּה”; המסע לא קל – אבל חבטחה בסופו.

ולשתדל אין פירושו לעשות את המינימום, הפוך, להשתדל הכוונה להתאמץ מאוד, להיאבק. כפי שמתרגם אונקלוס את הפסוק "וַיִּזְחַר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר" (בראשית לב, כח) – "וַאֲשֶׁת־דָּל גִּבְרָא עִמֶּיהָ". דהיינו, אונקלוס מתרגם "להיאבק" – "להשתדל". ההשתדלות (שהיא מילה בארמית) משמעותה מאבק. מאמץ עצום להעלות את אבק. אות ברית קודש.

וצריך יהודי בעוה"ז, הארצי, החומרי, רווי השקר והתאוות, עולם ה'רצון לקבל לעצמו, להצליח לקיים את הברית הקדושה שלו עם בורא עולם. להצליח לחבר את הכל למעלה, לא משנה מה התוצאות הנגלות לעיניך. גם אם עשית הכל וקיבלת פצצת אטום על הראש, אל לך לזנו, ולו בהתפעלות אחת קטנה מההשגה העצומה. ה' כאן, תמיד. ואומר הקומרנא –

"והשגתי את זה ע"י יסורים מרים וע"י שימוש צדיקים גמורים קדושי עליון".

דהיינו, היסורים בעוה"ז הם לא הסיבה לסגת מן ההשגה, אלא להיפך, הם המדרגות להגיע אליה. ודבר מופלא כזה אפשרי רק ע"י התדבקות לצדיקי אמת. ואומר הקומרנא הק' ששימש צדיקים, וזה שכתב 'תחת כפות רגלי הצדיקים' (כתב ששימש 18, או 19 צדיקים, שאותם הוא מזכיר בספריו).

"ואולי ע"י זכות הרבים שאזכה את ישראל בידיעות מצוות על נכון שבזה תלוי בריאות של נפש ישראל, אזכה לקבל פני שכינה אור פני מלך חיים וכו' ובאמת ראשית חכמה יראת ה'. צריך להקדים היראה לדרכי העבודה. על כן הקדמתי לנפשי ספר 'נוצר חסד' שהוא יסוד היראה ותוקף האהבה".

אומר הקומרנא הק', שספר נוצר חסד, הוא הקדמה ל'אוצר חיים'. שכן היראה קודמת לעבודה.

"ועלה בליבי לכתוב ספר על יראה על דרך הא' ב' וחזרתי בי כי ראיתי שספר מוסר ויראה אי אפשר לדבר אלא על יום אחד, ובכל יום מתחדשים מוחין חדשים ושכל חדש וקראתי שם ספרי 'נוצר חסד' שורש מזל ישראל.

'נוצר חסד', הוא המזל העליון שנקרא 'דיקנא דאריך אנפין', והוא התיקון השמיני בתוך יג' תיקוני דיקנא. וכוח זה נקרא 'עולם התיקון'. ראשית התיקון.

נוצר חסד, דהיינו, שומר את החסד העליון שלא ילך לאיבוד, איך? ע"י פרקי אבות.

פרקי אבות זה ספר שמירה עלינו. לכן זה ספר הקדמה ל'אוצר החיים'. לפני שמגיעים לשפע של אוצר החיים, צריך שמירה, ואלו כאמור פרקי אבות, 'נוצר חסד'.

וכותב הקומרנא – **"כמנין שמי יחיאל יצחק יהודה בן חנה" מניין "נוצר חסד".**

"ועוד טעם אחד .. שורש התיקון וכל התיקון והיראה נמשך מנוצר חסד לעשות כלי ולחדש הכל בריה חדשה בתיקון המידות.... להאיר משם נפשי ורוחי ונשמתו.. דברי נפש עני דך ונבלם פחות וגרוע".

"וְרָאָה וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ"³

פרשת אמור היא פרשת הכהנים. הכהן נבחר מתוך שבט לוי. ובהחלטת הקב"ה, אהרון הוא שנבחר לכהן.

כאשר משה מסרב להנחיל את ישראל, כדי לא לפגוע באהרון אחיו הגדול, שהיה כל השנים מנהיגם הרוחני, אומר הקב"ה למשה, שאל לו לחשוש שמה יפגע הדבר באהרון, כי **"וְרָאָה וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ"**; הקב"ה, בוחן כליות ולב, הוא זה שמעיד על המתרחש בליבו של אהרון. ואומר הקב"ה למשה, שלא רק שאהרון יצא לקראתו (בבחירת כבוד ושמחה חיצוניים, במעשה), אלא שכאשר יראה שמה הוא המנהיג, הוא ישמח גם בליבו.

אין אצל אהרון 'אחד בפה ואחד בלב'. אלא הפה והלב אחד הם.

מי הוא שנוקט לאחד בפה ואחד בלב? אדם שלא מסוגל באמת לשמוח בשמחת זולתו, ולפיכך, נאלץ להעמיד פני שמח, כשלבדו למעשה מתכווץ מהצלחת הזולת. אבל אהרון, הייתה לו תכונה מיוחדת, **לראות את הזולת ולשמוח בשמחתו**. מתוך זה שהוא ראה את הזולת, ראה פנימית, נשמתית, אחדותית, הוא היה מסוגל לשמוח באמת, שמחה מלאה ונמולת פניות, בשמחתו של הזולת.

וזה נקרא – **"אהבה שאינה תלויה בדבר"**.

והיא אהבת דוד ויהונתן. יהונתן היה אמור להיות המלך. ופתאום מתגלה מלכות דוד. ולמרות שיהונתן מבין שכל עוד דוד בתמונה, הוא לא יהיה מלך, הוא עושה את הכל כדי לעזור לדוד. זו נקודה של אהבה שאינה תלויה בדבר.

וזה כל העניין של הכהן. כאשר הכהן אומר בברכת כהנים **"באהבה"**, הכוונה היא לאהבה שאינה תלויה בדבר, שרק היא יכולה להיקרא באמת אהבה.

הכהן אמור להיות קשור לכל אחד בעם ישראל באהבה שאינה תלויה בדבר.

כהן גדול בעבודת יום הכיפורים, בשעת העבודה, קשור לכל העולם כולו באהבה שאינה תלויה בדבר.

מכאן מבינים מדוע קובעת התורה שרוצח בשגגה יהיה בעיר מקלט עד מות הכהן הגדול. שכן אם יש אדם, בתוך חיי חיותו של הכהן הגדול, שרוצח בשגגה, דחינו, הכהן הגדול לא

³ וַיִּחַר אֵף יְהוָה בְּמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶהְיֶה אִתְּךָ אֶחָד וְהָלַכְתִּי יָדְעָתִי כִּי דָבָר יִדְבֹּר הוּא וְגַם הִנֵּה הוּא יֵצֵא לְקִרְיָאֲתָךְ וְרָאָה וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ" (שמות ד,יד)

היה מחובר לאותו אדם באהבה שאינה תלויה בדבר. דהיינו, לא עשה את עבודתו. כי לו היה עושה אותה – אין מציאות שיהיה רצח בשגגה. אלו תדרים של חיבורים, התכללויות.

וכמה רציחות בשגגה יש בעולם שלנו היום?

החל מתאונות דרכים רבות, ה' ישמור ויציל, וכלה בלשון הרע וכל הדברים ש'לא התכוונתי להגיד'. גם אלו רציחות בשגגה. והבעיה היא בדיוק זו, שלא מתכוונים לפני שפותחים את הפה. רצחת בשגגה כי לא היית מכוון. אדם שחי בתוך ההשגה העצומה – שח' תמיד כאן, יהיה זהיר ביותר, שלא יגיע לכדי שגגה.

אז מה זה אומר שהיום רבו ביותר הרציחות בשגגה?

זה אומר שאנחנו, כפרטים וכחברה, סובלים מ'אהבה שתלויה בדבר'.

מה אתה מתגדר ומתקפד ושומר על ד' אמותיך שאיש לא יתקרב? שאף אחד לא יעז לגעת. מה העניין? ולמה אתה משתף אחרים שלא קשורים בעניין שלך עם אדם אחר? הרי העולם הזה בנוי על תופעת העדר, ולשון הרע, וכל אחד יצביע על האחר ויסיק מסקנות ויספר סיפורים, והכל יצטבר ויתגלגל לעברי פי פחת. למה? כי אתה לא מסוגל לאהוב אהבה שאינה תלויה בדבר. אתה לא מסוגל ל'זראך ושמח בלבו'.

הכל זו נקודה של אהבה⁴.

וכל התנאים שאתה שם כל הזמן, זו אהבה התלויה בדבר.

את מה אתה אוהב? את הנשמה או את הכיסוי? למה אתה קשור? למהות עצמה או לתנאים שלך?

ואנשים קשורים מאוד לתנאים שלהם. לפעמים זה הדבר שהם הכי קשורים אליו. והתנאים זו נקודת הפירוד. **במקום להציב תנאים, תחפש את נקודת החיבור.**

בחן זה רק חיבורים.

מיהו כהן? 'כתר כהונה'

הכהנים הם שצריכים להוריד את האור בתוך עם ישראל ('כה' מתייחס למילה הכ"ה בתורה, שהיא 'אור', ל-נ' שערי בינה).

⁴ אומר רבי משה דוד וואלי שהיה רבו ואח"כ תלמידו של הרמח"ל הקדוש, על הפרשה הזו, ש'אמור' בספרדית זו אהבה.

אם הכהן יהיה במקום שנקרא אהבה שאינה תלויה בדבר – הוא יכול להוריד ברכה, אבל אם לא יהיה במקום הזה, הוא אינו יכול להוריד ברכה לעם ישראל.

מסכת אבות, פרק ד, משנה יג –

”ר’ שמעון אומר, שלשה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן”.

בשנה שעברה למדנו מתוך ‘נוצר חסד’, על שלושת הכתרים באופן מפורט, בלימוד השנה נתמקד בכתר כהונה, כי אנחנו בפרשת הכהנים, פרשת האהבה, פרשת ‘אמור’.

ברכת כהנים, ברכת האהבה, היא ברכה דאורייתא. התפילה היא דרבנן.

הקב”ה מצווה את הכהן לברך את עם ישראל, כל אחד ואחד מעם ישראל, באהבה שאינה תלויה בדבר. לפיכך, אם הכהן עולה ל’ברכת כהנים’ ויש מישהו בבית הכנסת שהוא לא מרגיש אליו אהבה, הוא אינו יכול להוריד ברכה. והכהן יכול להיות בטוח, שהקב”ה ידאג לתת לו סמירת לחי מצלצלת, כדי שיהיו לו את כל הסיבות להיות בשנאה שתלויה בדבר של הדבר, ולא באהבה. ועוד נאמר כי הכהנים חמומי מח הם. ובכל זאת, הם כולם מזרע אהרון הכהן, שכוהו היה ‘וראך ושמה בלבך’ – אהבה שאינה תלויה בדבר.

וצריך להבין, לא מדובר רק על הכהנים, אלא על כל אחד ואחד מאיתנו.

כל אחד מאיתנו נדרש להגיע למדרגה הזו.

איך?

אומר הקומראנא הק’ (וכל גדולי החסידות היו מרושתים על אותו רעיון), שזה מסלול בין כתר כהונה לכתר תורה. ומסביר – כתר כהונה – הוא יג’ מידות דרחמים.

מה הקשר?

יג’ מידות דרחמים יורדות מהזקן, מדיקנא קדישא, שהוא מחולק ל-13 חלקים; ולכן נקראים – יג’ מידות דדיקנא; שזה נקרא סוד “כתר כהונה”.

למה?

כתוב בתהילים (קלג, ב) – ”בְּשֵׁמֶן הַטֹּיֵב עַל תְּרָאשׁ יָרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אֶהְרֹץ שִׁירֵד עַל פִּי מִדֹּתָיו”

רואים בפסוק חיבור בין ‘זקן אהרון’ ל’מידות’. חיבור בין יג’ מידות דרחמים לבין אהרון הכהן – דרך הזקן – דיקנא קדישא – וזה סוד ‘כתר כהונה’.

ומסביר הקומראנא, מתוך הזוה”ק, אידרא רבא, על המוחין של עולם האצילות. ומסביר כי בעולם האצילות ישנם שלושה מוחין (קשור למחשבה):

א. המוח הכי גבוה – ראש דעתיק יומין – 'רישא דלא יתידע'
ב. המוח הבינוני – גולגולתא דאריך אנפין – הכתר של אריך אנפין.
ג. המוח התחתון – ראש דאריך אנפין – נקרא גם 'מוחא סתימאה'.
ומסביר, כאשר עושים 'זום אין' ל-ג', דהיינו, ל'ראש דאריך אנפין', רואים שגם הוא בנוי משלושה מוחין, על דרך 'יבק' – יחוד ברכה קדושה, כנגד שמות ע"ב, ס"ג, מ"ה וכנגד איברי הגוף, כמפורט:

א. גולגולתא – המוח הכי גבוה – נקרא גם "כתר מלכות" – כנגד שם ע"ב – פה – יחוד.
ב. אורא דכיא⁵ – המוח הבינוני – נקרא גם "כתר כהונה" / רישא תינינא – כנגד שם ס"ג – זקן – ברכה.
ג. מוחא סתימאה – המוח התחתון – כנגד "כתר תורה" – כנגד שם מ"ה – חוטם – קדושה.

ז"א יש מן מערכת הדרגתית מהכי גבוה להכי נמוך.

ונשאלת השאלה – איך יכול להיות שהמלכות היא גולגולתא? שהרי גולגולתא זה המקום הכי גבוה – כתר, ואילו המלכות, המקום הכי נמוך. אבל.. זה כל העניין. שכל כתר הוא מלכות וכל מלכות היא כתר, כידוע בסדר ההשתלשלות. והוא עניין "כתר מלכות".

ורואים שהמקשר בין 'כתר מלכות' ל'כתר תורה' הוא 'כתר כהונה' – אורא דכיא – האור הטהור. טהרת הלב – "ושמח בלבו".

דהיינו, 'כתר כהונה', אורא דכיא, יג' מידות דרחמים, זקן אחרון – זה הכל הנקודה הטהורה של 'אהבה שאינה תלויה בדבר'.

הנקודה הזו היא תנאי להגיע לכתר תורה, שאחרת, לא תוכל לחבר את הגולגולתא עם מוחא סתימאה. לא תוכל לחבר כתר מלכות עם כתר תורה.

ז"א התנאי היחיד הוא להסיר את כל התנאים.

יש תנאי אחד – אהבה ללא תנאי.

⁵ בעניין זה יובא אמר ר' שמשון מאוסטרופולי הי"ד, שמרדכי, שנקרא כידוע 'מרא דכיא', במספר קטן זה יג'. וכן אסתר במספר קטן זה יג'. ויחד הם כ"ו; וגם המן במספר קטן זה יג' במספר קטן הם יחד כ"ו; אבל, המן – יד' וזרש – יב'; מסביר ר' שמשון, שכשומר המן – יפ'ל זה איננו שוה ל', התייחס לזרש, שהיא 'זה-גי' 12; ז"א, המן מבין שבניגוד לאסתר ומרדכי שכ'א מהם שווה יג', הרי שזרש אינה שווה לו, ומכאן ידע מפלתו; יוצא הקשר בין 'דכיא' ('מרא דכיא', 'אורא דכיא') שפירושו 'טהור', ל- יג'; כמו במרדכי, כך אצל הכהנים, יש חיבור טהור ליג' מידות דרחמים.

הכהן צריך לברך את עם ישראל "באהבה" שלא תלויה בכלום. לא באינטרס, לא בדעות קדומות, לא בדברים שאדם עשה לו. הכהן לוקח את כל הכח שהקב"ה נתן לו, ונותן לך.

למה? ככה. כתר כל הכתרים.

ואיך מגיעים למדרגה הזו?

אומר הקומרנא הק' שהוא פשוט 'חמף על הראש' והלך לשמש צדיקים. וכך הוא הגיע למקום שעברו בו שלושת הכתרים, כתר מלכות, כתר כהונה וכתר תורה, וכתר שם טוב, על גביהם. ואכן, הקומרנא הק' היה מחובר כל הזמן לבעל שם טוב הק'.

הקומרנא נותן לנו כאן דרך. דרך לקבל את כל הכתרים כולם. והדרך הזו עוברת בשפלות, בשימוש צדיקים ובאהבה שאינה תלויה בדבר.

רבי אלעזר בן עזריה אומר

פרק ג', משנה יז, פרקי אבות-

"רבי אלעזר בן עזריה אומר: אם אין תורה - אין דרך ארץ, אם אין דרך ארץ - אין תורה. אם אין חכמה - אין יראה, אם אין יראה - אין חכמה. אם אין דעת - אין בינה, אם אין בינה - אין דעת. אם אין קמח - אין תורה, אם אין תורה - אין קמח.

הוא היה אומר, כל שחכמתו מרובה ממעשיו למה הוא דומה, לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין, והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו, שנאמר (ירמיהו יז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבוא טוב ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב.

אבל שמעשיו מרובין מחכמתו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין, שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזין אותו ממקומו, שנאמר (שם), והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חם, והיה עלהו רענן, ובשנת בצורת לא ידאג, ולא ימוש מעשות פרי.

בלימוד היום נתמקד בחלק הראשון בלבד, "אם אין תורה אין דרך ארץ" והפוך. כדי לחבין לפי הקומרנא הק', מה למעשה מלמד אותנו כאן ר' אלעזר בן עזריה.

בפשט - "דרך ארץ", משמעה, איך שהארץ מתנהגת. אבל אז הדברים אינם ברורים לגמרי. האם כשאין תורה, הארץ לא מתנהגת כפי שהיא? אנשים הרי עובדים ועושים עסקים וחיים חיי ארץ, מבלי להיות מחוברים לתורה. אז מה הכוונה שאם אין תורה אין דרך ארץ?

ומסביר הקומרנא הק'–

דרך = 224

אריץ = 291

יחד – 515 – תפילה.

דרך אריץ = תפילה

”שהתפילה הם בירורי כל הניצוצין של כל צרכי העוה”ז ולכן תפילה נקראת דרך אריץ, כי ע”י התפילה מתקנים את כל הניצוצות של העוה”ז”.

כשיהודי מתפלל, הוא מתפלל בתפילתו על קיום העולם (תן טל ומטר, רוח פני תבל' יושבע את העולם כולו וכו').

ואתה צריך להבין שבתפילה אתה מתקן את הארץ. בירור הניצוצין של העוה”ז ע”י כח התפילה.

וכשכתוב, 'דרך אריץ קדמה לתורה', דהיינו – תפילה קדמה לתורה!

ויש לשים לב, שהכהנים אומרים את הברכה שלהם בתפילה. ב'מודים'. שרק מי שהוא מכיר את הטוב ויודע להודות עליו, הוא זה שיקבל את השפע (ולכן הניקוד של שם הוייה במודים, הוא שורוק, שהוא ניקוד ספירת היסוד – שפע).

נכון שיש עניין ללמוד תורה לפני התפילה, אבל זה בקטנה, בבחינת 'חימום לתפילה', כי עיקר לימוד התורה של היהודי, זה אחרי התפילה. ככתוב במסכת ברכות, דף ה' –

”תניא אבא בנימין אומר, על שני דברים הייתי מצטער כל ימי, על תפילתי שתהא סמוכה למטתי”

ומסביר הצדיק, שיש "דרך אריץ" ויש "דרך אריץ פלשתיים".

כדי להבין ש'תפילה' היא 'דרך אריץ', מעבר לגימטריה, נוכל להבין זאת מתוך המונח השלילי – 'דרך אריץ פלשתיים', ככתוב – **”וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעֲהָ אֶת הָעָם וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים בְּרַדְּךָ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחֵם הָעָם בְּרֹאֲתָם מִלִּחְמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיִמָּה”** (שמות, יג', יז).

אומר הצדיק

”דרך אריץ פלשתיים” הם ליצני הדור. שגם להם מידות אנושיות וקורין למידות האנושיות האלה – **’פוליטיקן’**. והוא פוליטיקן, מקור השקר לביטול התורה. ומדוע? שכל שיש בהם מידות טובות ואהבה בין אחים, ואין בהם תורה, הוא 'דרך אריץ פלשתיים'. וחסידם – שאותם אלה אינם אוהבים אלא את מי שהולך בדרכם, והוא מחבורותיו, והוא שקר מוחלט”

מסביר רבנו באוצר החיים, כשמדבר על מצוות 'לא תיקום ולא תיטור' –

לא תיטור – " ומצוות נטירה בלב, בדרך העמלקים ימח שמם, כשעושה לו חברו איזו רעה, אינו כועס עליו ואינו מחרימו, והוא ע"פ חכמת הפוליטיק, חכמה רעה, שקר וכזב. כי נוטר לו שנאה ואומר 'בוא יומי', ובין כך, אוכל עמו, ושותה עמו ומנשק עמו, ונשיקות אלו הן נשיקות שונא. וכשיזדמן לו לעשות איזו רעה לחברו, אף לעקרו מן העולם, עושה, אך בהיעלם ובהסתר ע"י אחר, ושלא יהיה ניכר כלל אם הוא עושה לו כל דבר ועושה כל הרעות ואומר, 'לא פעלתי אוון', 'מה עשיתי לך אחי', 'לא ידעתי מזה כלל, אדרבא, אני אוהב לך אהבת נפש'.."

אומר הצדיק, שחכמת הפוליטיקה זה אומר 'דרך ארץ' פלשתיים.

פלשתיים שורש פ.ל.ש – ש.פ.ל. שזוהי הדרך השפלה, כי הכל זה – 'מה יוצא לי מזה?', הרצון לקבל לעצמו בלבד, וזוהי אהבה תלויה בדבר.

פוליטיקה זה משחק. וכך העוה"ז מתנהג. אין תוכו כבד. ואתה צריך לחבין שזה הכל עניין של מידות. וזה לא דיבור ששמור לפוליטיקאים מקצועיים בלבד – אלא לכל אחד מאיתנו. אנחנו לא עושים את הדברים האלה?

היום, אפשר לראות הרבה מאוד ילדים, וחבר'ה צעירים, שלא מסוגלים להשתלב בכל מיני מעגלים חברתיים. למה? כי הם מריחים 'דרך ארץ' פלשתיים, מריחים את המצב השפל של המשחק בין בני האדם, את השקר.

כשעם ישראל יוצאים ממצרים בדרכם לקבל את התורה, הקב"ה לא לוקח אותם 'דרך ארץ' פלשתיים, אלא 'דרך ארץ'. דרך האמת, ולא דרך השקר. דרך אהבה שאינה תלויה בדבר, ולא דרך אהבה עם תנאים.

זה שאנחנו לומדים את פרקי אבות במשך כל ספירת העומר, זה ללכת מחיצאה ממצרים (פסח), 'דרך ארץ' (ולא 'דרך ארץ' פלשתיים) עד לקבלת התורה (שבועות). כי כאמור, 'דרך ארץ' קדמה לתורה.

וימי העומר, שהם ימי חול המועד של חג השבועות, הם 'דרך ארץ' דהיינו 'תפילה', לפני מתן תורה.

כי אם אתה רוצה לקבל את התורה, אתה צריך להתפלל. להיות ב'דרך ארץ'. ולכן אנחנו לומדים פרקי אבות, בדרך, לקבלת התורה.

ניאוף

"ודע.. שעניין כזה של 'דרך ארץ' פלשתיים' אינו עושה אלא נואף הפוגם בברית והפריד יחודו של עולם, כי כל נואפים בטבעם מראים אוהבים זה לזה, בדרך הס"א ורע ששורשו מעלמא דפרודא והוא נפרד בעצם זה מזה, אבל בפנים מראה אהבה".

אומר הקומרנא הק', שניאוף זו אהבה התלויה בדבר.

ואומר דבר מזעזע – ניאוף זה אומר שיש אהבה, יש מידות טובות, אבל זה הולך למקום מזעזע כי אין תורה. ואז אין אהבה שאינה תלויה בדבר. ולכן זה מגיע לקלקול הכי נוראי שיכול להיות, 'ערות הארץ', חסד מקולקל.

יוצא מדבריו, ש'דרך ארץ' פלשתיים – פוליטיקה – נואף – הכל יוצא משורש מקולקל של לראות מה האינטרס שלי כרגע? ולפי האינטרס שלי, הרצון לקבל שלי, לפי זה אני משחק את המשחק בעוה"ז. משחק מגעיל. משחק של שקר. משחק שפל – 'דרך ארץ' פלשתיים.

אז מה יהיה? איך יוצאים מזה?

אומר הקומרנא הק', כי תיקון המידות (שהוא בפרטיות, עניין ימי ספירת העומר, בדרך לקבלת התורה) – הוא הכנעה ואהבת כל ישראל, בלב ובנפש. וזה ייתכן רק אם אדם הולך בדרך ארץ שקשורה לעץ חיים.

"וַיִּגְרֹשׁ אֶת הָאָדָם וַיֵּשֶׁב מִקֶּדֶם לְנֹחַ עֵדֶן אֶת הַפְּרִי אֶת הָעֵץ הַחַיִּים" (בראשית, ג, כד)

ואומר הקומרנא הק' –

עץ החיים = 233 = זכור

וכתוב – 'דרך עץ החיים', וכביכול, חסרה מילה – 'ארץ' – 'דרך ארץ עץ החיים'.

ומכיוון שהתורה נקראת כידוע "עץ חיים", רואים בפסוק שהדרך (ארץ), קדמה לתורה, שנכתב 'דרך' לפני 'עץ החיים'. ודרך ארץ בזכור, תפילה.

איך תשמור על התורה? ע"י תפילה שבה יש אהבה שאינה תלויה בדבר, אליה מגיעים ע"י שפלות ושימוש צדיקים.

ועל הדרך הזו, נכתב בספר בראשית, **"לשמר את דרך עץ החיים"**. שמור וזכור.

ובפסוק נכתב גם שמור וגם זכור, שכתוב 'לשמר' וכתוב 'עץ החיים' שהוא 'זכור'. והם, זכור ושמור, תרין רעין דלא מתפרשין. חכמה ובינה. אבא ואמא.

הזכירה באה מהפנים והשכחה באה מאחוריים.

ויש לנו הוכחה מוחלטת לכך.

אבא ואמא כשהם פנים לפנים – הם בחיבור, בזכרון.

אבא – חכמה, שם ע"ב (72) – יוד הי ויו הי.

אמא – בינה – שם קס"א (161) – אלה הי יוד הי

אבא ואמא כשהם באחוריים⁶ – הם בשכחה.

554 אַהוריים דאמט - אַלף, אַלף ה', אַלף ה' יוד, אַלף ה' יוד ה' =

14

הטפת צ'פחה, כי היית צריך לחטוף צ'פחה. ביזו אותך, כי היית צריך להיות מבוזה. אשתך לא העריכה אותך, כי היא לא צריכה להעריך אותך. למה? כי אתה לא צריך שיעריכו אותך. אתה צריך שיעריכו אותך רק אם אתה נמצא בתוך מקום שנקרא 'אהבה תלויה בדבר' וזה המקום הלא נכון.

והקב"ה יראה לך את זה, עד שתבין. אותם שיעורים יחזרו שוב ושוב, כל פעם במלכוש שונה בעולם העשיה, עד שתפסיק להיאחז בענפים ותפנה אל השורש, שורש נשמתך, 'אהבה שאינה תלויה בדבר'.

ואהבה היא חיבור דוכרא ונוקבא, אבא ואמא, פנים אל פנים.

אבא – יחו-ה – 26

אמא – אהי-ה – 21

והחיבור – 47.

תורה=611=47 (הויה + א"ק) כפול 13. ומכאן שהתורה נדרשת ביג' מידות דרחמים (זקן אהרון, כתר כהונה-אהבה שאינה תלויה בדבר).

והחיבור הויה א"ק, זכר ונקבה, מתרחש רק שיש אהבה שאינה תלויה בדבר.

"כי התורה נדרשת ביג' מידות דרחמים כי הם סוד תיקון המידות בטבע האדם, כדי להתדמות ליוצרו כמו שביאר הרמ"ק ז"ע בתומר דבורה, וכשמתקן מידותיו בעניין יג' מידות כתר עליון, אז נעשה בבחינת מרכבה לכתר ובבחינת מרכבה לשכינתה".

וכל היחודים (כמו הויה+א"ק) נקראים יחודים שכן כל עניינם זה "לשם יחוד קוב"ה ושכינתה" – והם נקראים 'דרך ארץ'. כי 'דרך ארץ' היא תפילה, וכל עניינה של התפילה זה 'לשם יחוד קוב"ה ושכינתה'.

"כי פנימיות התפילה עניינה יחוד קוב"ה ושכינתה"

לסיכום,

איך הכל התחיל?

"וראך ושמח בלבך" – זה אהרון הכהן – אהבה שאינה תלויה בדבר – וכל הכהנים הם צאצאים ישירים של אהרון, צאצאי הכוח של אהבה שאינה תלויה בדבר, ולכן הם אלו שיכולים לברך את עם ישראל ב'אהבה'.

וזה שכתוב במסכת אבות (א, יב) – "הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"

אהרון הכהן, 'כתר כהונה', יכול לקרב את הבריות לתורה, כי הוא המחבר, 'עושה השלום', בין 'כתר מלכות' ל'כתר תורה', ע"י אהבה שאינה תלויה בדבר, שהיא הדרך להתקרב לתורה.

שמחת הלב האמיתית של אהרון הכהן בשמחת הזולת 'וראך ושמח בלבו', היא האהבה, השלום והשלמות, שמאפשרת את הדרך ארץ, לקבלת התורה.

והתורה (611) כמו שראינו, היא 'זכור' + מלבוש. אותיות 'בשלום'.

הכל בעולם הזה צריך להתלבש בשלום. באהבה שאינה תלויה בדבר ולא בכל הפוליטיקה הקטנה שיש לנו בכל מקום, כולל בתוך הבית. פוליטיקה של 'דרך ארץ פלשתיים' שנובעת מ'הב' חב'. תן לי תן לי. ואם לא תיתן לי – אני מתנכר לך. אם אני לא מקבל את מה שאני רוצה לעצמי, אני מוחק אותך. ורואים מה המצב היום עם ניכור הורי למשל. ואם זה כך בגרעין המשפחתי הכי קרוב, בוודאי שהניכור החברתי במעגלים רחבים יותר, גדול מאוד בימינו וזה היפך "וראך ושמח בלבו".

והמטרה שלנו, כמו שממחיש בחייו ובמפעלותיו הקדושים הקומרנא הק', היא להוציא את התורה מהכח אל הפועל – בדרך ארץ.

אנחנו עם קדוש. עם שהוא כלי לקבלת התורה. עם שכדי לקבל את התורה צריך ללכת ב'דרך ארץ' (תפילה), ולא ב'דרך ארץ פלשתיים' (פוליטיקה). עם שצריך להיות באהבה שאינה תלויה בדבר. עם שיש בו את המסוגלות לכך.

"והזהיר ללומדי תורה לשמח (צדיקים. אהבה שאינה תלויה בדבר) שלא יפלו באיזו מידה רעה, בעם, גאווה, פירוד לבבות, קנאה, שנאה, בתאוות עוה"ז. אם אין דרך ארץ, התנהגות במידות טובות, הכנעה ואהבת ישראל, אין תורה, כי בלי זה התורה נקראת הבל".

ומלמד אותנו הקומרנא הק', דרך לעבודת נפש פשוטה ואמיתית, גם אם לא קלה. כל היסורים שעבר בחייו, לא בלבלו את דעתו ולא ריפו את ידיו, אלא שמשו אותו להתקדשות ולעבודת ה'. וזו הדרך לקבלת כל הכתרים כולם.

וידע יהודי, שהבחירה נתונה בידיו.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן.